

Statsrådets förordning

om användning av gödselprodukter och naturgödsel som innehåller fosfor

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 6 § i lagen om gödselmedel (711/2022):

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs det om användningen av fosfor i jordbruk och trädgårdsodling samt vid anläggning av grönområden och miljöbyggande.

Det som i denna förordning föreskrivs om åker tillämpas även på areal med permanenta grödor enligt artikel 4.3 b och areal med permanent gräsmark och permanent betesmark enligt artikel 4.3 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *åker* åkermark enligt artikel 4.3 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013,

2) *basskifte* ett sådant referensskifte som avses i artikel 2.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1172 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen och beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor,

3) *jordbruksskifte* ett område som hör till en enhetlig jordbruksmark eller någon annan areal som till sin placering och stödberättigande maximiareal är avgränsad till ett enda basskifte och på vilket en växtart, en växtsort eller en blandning av flera växtarter odlas eller som är i träda eller som används för särskilda ändamål i enlighet med de krav som ställs på jordbruksverksamhet eller andra arealer,

4) *bördighetsklass* klassificering av jord genom markkartering.

3 §

Beaktande av mängden totalfosfor vid gödsling

Inom jordbruket och trädgårdsodlingen ska samma beräkningsgrund användas vid beaktande av fosfor i naturgödsel på samtliga åkerskiften och på sådana arealer som består av permanent gräsmark och som används som åker.

Den mängd totalfosfor som naturgödsel och gödselprodukter innehåller ska i sin helhet beaktas i mängden fosforgödsling, om inte något annat föreskrivs i denna paragraf.

Av mängden totalfosfor i köttbenmjöl samt av mängden totalfosfor i slam från slamavskiljare och slutna avloppstankar och slam från reningsverk beaktas 60 procent. Av mängden totalfosfor i aska och biokol beaktas 40 procent.

Om en gödselprodukt innehåller fler än ett av de ämnen som avses i 2 och 3 mom., beräknas den andel som ska beaktas vid gödsling av den mängd totalfosfor som gödselprodukten innehåller på basis av komponentmaterialens massandelar och de i 2 och 3 mom. avsedda andelar som ska beaktas. Om det i gödselproduktens varudeklaration inte finns information om komponentmaterialens massandel, beaktas fosfor i sin helhet. Ett ämnes *massandel* i blandningen är ämnets massa dividerad med blandningens massa.

4 §

Användning av fosfor inom jordbruk och trädgårdsodling

I de näringsmängder som används inom jordbruket och trädgårdsodlingen ska medräknas fosfor i såväl oorganiska som organiska gödselprodukter, naturgödsel och andra ämnen som sprids på åkern, om den fosfor de innehåller sprids i en mängd som överstiger ett kilogram per hektar och år. Mängden fosfor i gödselprodukter beaktas om den anges i gödselproduktens varudeklaration.

Fosforgödsling ska utföras jordbruksskiftesvis på basis av grödan, skördenivån och jordens bördighetsklass. De tillåtna maximigivorna av fosforgödsling anges i bilaga 1. Om fosfornivån på åkern är okänd tillämpas bördighetsklass 6 på gödslingen. Bördighetsklasserna anges i bilaga 2.

Om skörden inte bärgas ska fosfor i den naturgödsel, de gödselprodukter och de andra ämnen som sprids på åkern beaktas i sin helhet vid gödslingen det följande året.

Bestämmelser om bestämning av näringshalten i naturgödsel finns i 12 § i statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014).

5 §

Främjande av återvinningen av fosfor

I syfte att främja återvinningen av fosfor får högst 5 kilogram fosfor per hektar spridas när

- 1) kolumn 6 eller 7 i bilaga 1 saknar numeriskt värde,
- 2) fosfor härstammar från avskiljningen av fosfor i naturgödsel eller rötrest, och
- 3) förhållandet mellan totalkväve och totalfosfor är minst 10 i den fraktion som uppkommer vid avskiljningen av fosfor i naturgödsel eller rötrest.

Om fosfor sprids på det sätt som avses i 1 mom. får fosforutjämnning enligt 8 § inte användas.

6 §

Ämnen avsedda för att binda fosfor

Fosfor som finns i gips och strukturkalk beaktas inte vid beräkningen av de maximigivor fosforgödsling som anges i bilaga 1. Med *strukturkalk* avses en gödselprodukt som endast består av kalkningsämnen och som innehåller minst 15 procent reaktiv kalk i bränd eller släckt form.

7 §

Justering på basis av skördenivån

Om den uppnådda skördenivån för jordbruksskiftet under de föregående 5 åren är mer än 5 000 kilogram per hektar och år för spannmål eller mer än 2 250 kilogram per hektar och år för oljeväxter, får den maximala mängd gödsel som avses i bilaga 1 utökas med högst 3 kilogram fosfor per hektar och år.

Om den uppnådda skördenivån för jordbruksskiftet under de föregående 5 åren är mer än 6 000 kilogram per hektar och år för spannmål eller mer än 2 750 kilogram per hektar och år för oljeväxter, får den maximala mängd gödsel som avses i bilaga 1 utökas med högst 6 kilogram fosfor per hektar och år.

Den justering på basis av skördenivån som avses i 1 och 2 mom. får inte användas i bördighetsklass 7 enligt bilaga 1.

8 §

Fosforutjämning

Om fosforutjämning tillämpas är det möjligt att avvika från den årliga maximigivan av fosforgödsling. Med *fosforutjämning* avses utjämning av över- eller underskott i den årliga fosforgödslingen under utjämningsperioden. Utjämningsperioden för fosfor får utgöra högst 5 år och fosforutjämnningen ska göras jordbruksskiftesvis.

Om jordbruksskiftenas placering på basskiftet varierar under utjämningsperioden, ska fosforutjämnningen följas upp på basskiftesnivå. Den årliga mängd fosfor som ett basskifte förbrukat beräknas genom att arealen för varje jordbruksskifte multipliceras med den mängd fosfor som använts per hektar på jordbruksskiftet i fråga, varefter dessa tal räknas samman. Maximigivan av fosfor för ett basskifte beräknas på samma sätt.

Vid uppföljningen av fosforutjämnningen används skillnaden mellan den tillåtna maximigivan av fosfor och den använda mängden fosfor.

9 §

Förande av register inom jordbruk och trädgårdsodling

Utöver vad som föreskrivs i 6 § i lagen om gödselmedel (711/2022) ska registret innehålla jordbruksskiftesvisa uppgifter om

- 1) den mängd totalfosfor som använts för tillförsel av näringsämnen och den gödslade arealen,
- 2) inledningstidpunkten för fosforutjämnningen,
- 3) skördenivåerna, om justering på basis av skördenivån utnyttjas.

10 §

Användning av fosfor vid anläggning av grönområden och miljöbyggande

Vid anläggning av grönområden och miljöbyggande får det spridas högst 60 kilogram löslig fosfor per hektar i växtunderlag i anläggningsskedet. När det gäller andra gödselprodukter än växtunderlag får mängden totalfosfor som sprids uppgå till 20 kilogram per hektar i anläggningsskedet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får det i anläggningsskedet vid anläggande av grönområden och miljöbyggande vid trafikleder utanför tätorter spridas högst 30 kilogram löslig fosfor per hektar i växtunderlag eller högst 15 kilogram totalfosfor per hektar i andra gödselprodukter än växtunderlag.

Vid underhåll av grönområden får för skötsel av växtligheten spridas högst 15 kilogram totalfosfor per hektar och år.

11 §

Förande av register vid anläggning av grönområden och miljöbyggande

Utöver vad som föreskrivs i 6 § i lagen om gödselmedel ska registret innehålla uppgifter om

- 1) platsen där gödselprodukter har spridits och dess areal,
- 2) mängden löslig fosfor i de använda växtunderlagen,
- 3) mängden totalfosfor i använda gödselprodukter, med undantag för växtunderlag.

12 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 17 januari 2023.

Förordningens 10 och 11 § tillämpas dock först från och med den 1 januari 2027.

13 §

Övergångsbestämmelser

I mängden fosforgödsling beaktas 60 procent av totalfosfor i pålsdjursspillning till och med den 31 december 2027.

De fosformängder som anges i naturgödselundantaget enligt bilaga 1 får användas när endast husdjurgödsel används vid fosforgödslingen. Naturgödselundantaget får inte tillämpas på områden som ligger närmare ett vattendrag än 25 meter. På naturgödselundantaget får tillämpas fosforutjämnning, men inte justeringar på basis av skördenivån. De undantag för spannmål, oljeväxter, baljväxter, ett- eller fleråriga fodervallar och fodermajs som anges i bilaga 1 får tillämpas i två år från det att förordningen har trätt i kraft.

Helsingfors den 12 januari 2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

Konsultativ tjänsteman Titta Berlin

Bilaga 1

Maximigivor av fosforgödsling (kilogram per hektar och år) på basis av bördighetsklass

Bördighetsklass	1	2	3	4	5	6	7
Spannmål, oljeväxter, baljväxter	34	26	16	10	5		
Spannmål, oljeväxter, baljväxter <i>naturgödselundantag</i>	34	26	16	15	15		
Ett- och fleråriga fodervallar, fodermajs	46	38	30	20	11		
Ett- och fleråriga fodervallar, fodermajs <i>naturgödselundantag</i>	46	38	30	30	20		
Betesmark	24	16	8	5	5		
Potatis	55	55	55	55	35	20	5
Socketbeta	63	63	50	43	25	15	5
Andra växter, åkerodling	30	20	15	10	5		
Plantskoleväxter	60	60	40	30	20	10	
Jordgubbar, hallon, vinbär	35	35	30	20	10	5	
Andra bär	63	63	60	43	25	15	5
Frukt	40	40	35	30	20	10	
Kålväxter och lökväxter	60	60	50	40	30	15	5
Rotfrukter	60	60	50	40	25	15	5
Baljväxter, färsk skörd	50	50	35	20	10	5	
Andra grönsaker	60	60	50	40	30	15	5
Örter och frökryddor, andra trädgårdsväxter	30	30	15	10	5		

Bilaga 2

Bördighetsklasser.

Jordens egen- skap och jord- artsgrupp	Mullhalt	Bördighetsklass (milligram fosfor per liter)						
		1	2	3	4	5	6	7
lerjordar	mf	≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–24,9	25,0–39,9	≥ 40
	m	≤ 1,9	2,0–3,4	3,5–6,9	7,0–13,9	14,0–22,9	23,0–39,9	≥ 40
	mr, mmr	≤ 1,4	1,5–2,9	3,0–5,9	6,0–11,9	12,0–19,9	20,0–39,9	≥ 40
grova mineral- jordar: mjäla, finmo, sand	mf	≤ 2,9	3,0–6,9	7,0–12,9	13,0–21,9	22,0–34,9	35,0–49,9	≥ 50
	m	≤ 2,9	3,0–5,9	6,0–11,9	12,0–19,9	20,0–32,9	33,0–49,9	≥ 50
	mr, mmr	≤ 2,4	2,5–4,9	5,0–9,9	10,0–17,9	18,0–29,9	30,0–49,9	≥ 50
Grova mineral- jordar: moar, moräner	mf	≤ 2,4	2,5–4,9	5,0–9,9	10,0–17,9	18,0–29,9	30,0–49,9	≥ 50
	m	≤ 2,4	2,5–4,4	4,5–8,9	9,0–16,9	17,0–27,9	28,0–49,9	≥ 50
	mr, mmr	≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–24,9	25,0–49,9	≥ 50
organogena jor- dar: annat än vit- mosstorv		≤ 1,9	2,0–3,9	4,0–7,9	8,0–14,9	15,0–21,9	22,0–29,9	≥ 30
	vitmosstorv	≤ 1,2	1,3–2,6	2,7–5,2	5,3–9,9	10,0–14,9	15,0–19,9	≥ 20

mf = mullfattig, andelen organiskt material < 3,0 %

m = mullhaltig, andelen organiskt material 3,0–5,9 %

mr = mullrik, andelen organiskt material 6,0–11,9 %

mmr = mycket mullrik, andelen organiskt material 12,0–19,9 %